

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

PROGNOZA LUDNOŚCI DO 2050 ROKU

DLA POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, kwiecień 2015 r.

Niniejszą informację opracowano na podstawie Prognozy ludności do 2050 roku dla powiatów oraz miast na prawach powiatu, znajdującej się pod adresem: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/>. Prognoza dla powiatów jest spójna z obowiązującą od 1 października 2014 r. prognozą dla województw na lata 2014–2050. Punkt odniesienia dla danych prognostycznych stanowiły stany ludności według płci i wieku w dniu 31 grudnia 2013 r. dla powiatów zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r. Niniejsze opracowanie stanowi uszczegółowienie opracowania „Prognozy ludności dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2050 roku”, które można znaleźć pod adresem: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/ludnosc/prognoza-ludnosc-do-2050-roku-dla-wojewodztwa-kujawsko-pomorskiego,7,1.html>.

W opracowaniu przez miasta rozumie się jednostki podziału terytorialnego kraju, którym aktem prawnym nadano status miasta. W myśl obowiązujących przepisów są to miasta na prawach powiatu, pozostałe gminy miejskie oraz części miejskie gmin miejsko-wiejskich. Tereny wiejskie stanowią obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich wraz z gminami wiejskimi.

W skład województwa kujawsko-pomorskiego wchodzi 19 powiatów: aleksandrowski, brodnicki, bydgoski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, inowrocławski, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, sępoleński, świecki, toruński, tucholski, wąbrzeski, włocławski, żniński, a także 4 miasta na prawach powiatu: Bydgoszcz, Grudziądz, Toruń i Włocławek.

Przedstawione na wykresach dane dotyczące 2013 r. są danymi rzeczywistymi.

Ludność według **ekonomicznych grup wieku** zaprezentowano według obowiązującego wieku emerytalnego (w latach):

- dla roku 2015 – mężczyźni 65,75; kobiety 60,75;
- dla roku 2020 – mężczyźni 67; kobiety 62;
- dla roku 2025 – mężczyźni 67; kobiety 63,25;
- dla roku 2030 – mężczyźni 67; kobiety 64,5;
- dla roku 2035 – mężczyźni 67; kobiety 65,75;
- od roku 2040 – mężczyźni i kobiety 67 lat.

Stąd:

- ludność w wieku **przedprodukcyjnym** obejmuje osoby w wieku 0 do 17 lat;
- ludność w wieku **produkcyjnym** – osoby od 18 lat do wieku emerytalnego;
- ludność w wieku **poprodukcyjnym** – osoby powyżej wieku emerytalnego.

Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**.

Indeks starości – liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadającą na 100 osób w wieku 0-14 lat.

Współczynnik feminizacji – współczynnik określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Współczynnik starości demograficznej – relacja liczby ludności w starszym wieku (65 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności.

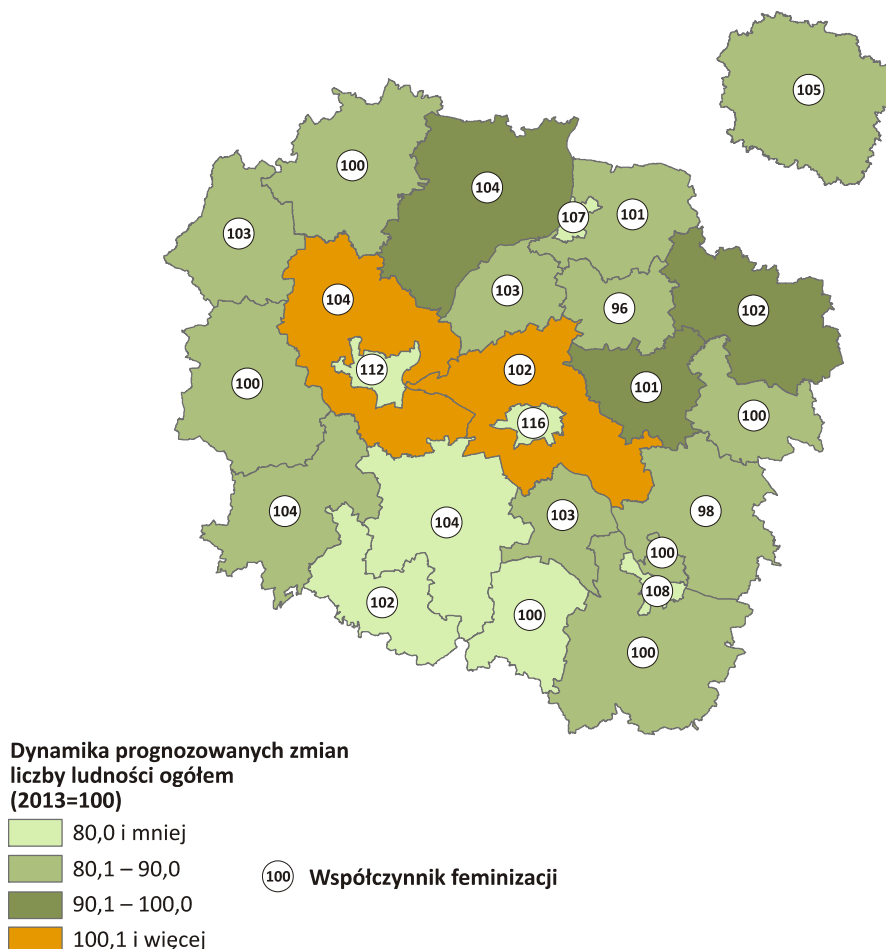
Celem niniejszego opracowania jest prezentacja prognoz liczby ludności do 2050 r. oraz wynikających z nich zmian w strukturze demograficznej ludności w powiatach i miastach na prawach powiatu w województwie kujawsko-pomorskim. W horyzoncie do 2050 roku wskazano kierunki zmian liczby mieszkańców, dokonano identyfikacji obszarów o różnym stopniu nasilenia procesów starzenia społeczeństwa, a także przeanalizowano strukturę populacji według płci oraz przez pryzmat ekonomicznych grup wieku.

Prognozy demograficzne pozwalają zakładać, że w 2050 r. w porównaniu ze stanem z 2013 r. zajdą istotne zmiany w strukturze ludności województwa kujawsko-pomorskiego. Predykcja wskazuje jednak na odmienne kształtowanie się zjawisk demograficznych na różnych obszarach województwa, dlatego też przy analizie prognoz demograficznych dla powiatów województwa kujawsko-pomorskiego oprócz ogólnego ujęcia przedstawiono to zagadnienie z uwzględnieniem miejsca zamieszkania.

Powiaty i miasta na prawach powiatu ogółem

Analizując ogólną sytuację prognozowanych zmian demograficznych według powiatów w województwie kujawsko-pomorskim w 2050 r. w porównaniu ze stanem w 2013 r. zauważyć można, że jedynie w dwóch powiatach przewiduje się wzrost liczby mieszkańców: w bydgoskim – o 32,4% i toruńskim – o 32,0%. W pozostałych powiatach oraz we wszystkich miastach na prawach powiatu ludności będzie ubywać. Największy spadek ludności względem roku bazowego zanotuje miasto na prawach powiatu Włocławek – o 29,9%. W 2050 r., pomimo 27,0% spadku populacji, najludniejszym miastem pozostanie Bydgoszcz z liczbą ludności przekraczającą 262 tys.

Dynamika prognozowanych zmian liczby ludności oraz prognozowany współczynnik feminizacji w 2050 r.

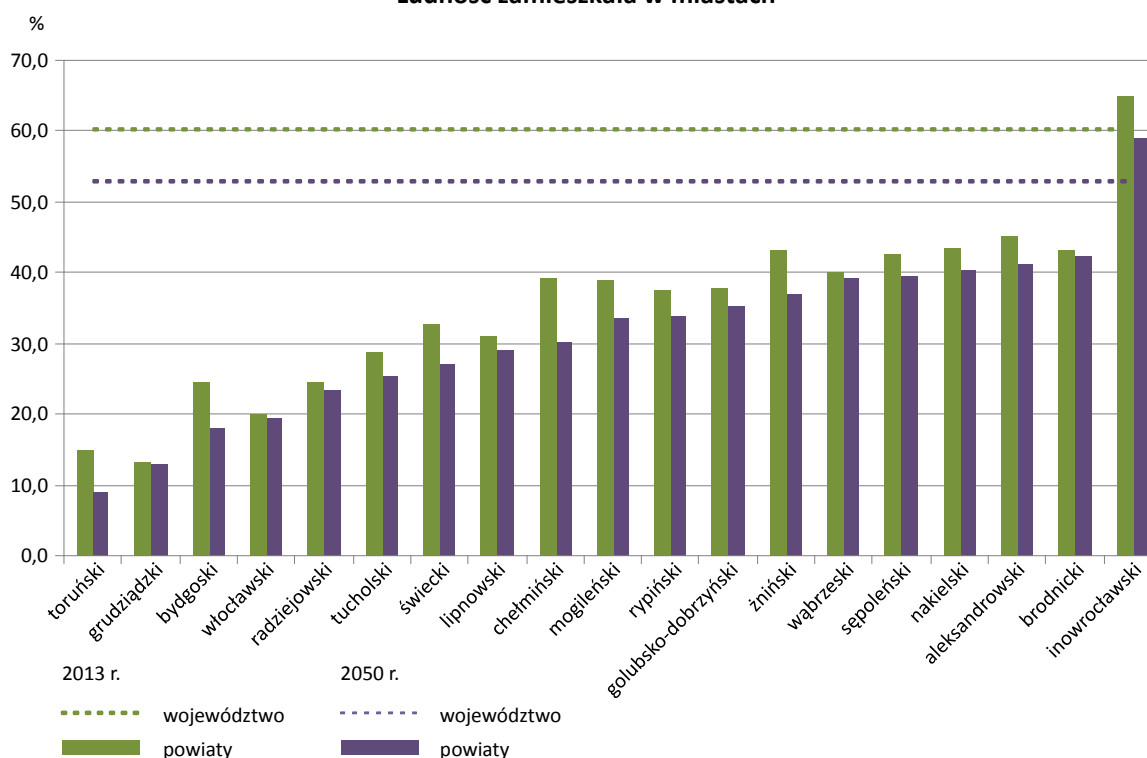

Prognozowane dane wskazują, że struktura ludności według płci, której jedną z miar jest **współczynnik feminizacji**, w większości analizowanych jednostek administracyjnych nie ulegnie zasadniczym zmianom. W 2050 r. najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadać będzie w Toruniu – 116 (o 1 kobietę więcej niż w 2013 r.), najmniej zaś w powiecie wąbrzeskim – 96 (wobec 103 w 2013 r.). Oprócz powiatu wąbrzeskiego wartość współczynnika feminizacji poniżej 100 wystąpi w powiecie lipnowskim – 98 (spadek względem 2013 r. o 3 osoby).

Prognozowane zmiany liczebności populacji pozwalają wnioskować, że w kolejnych latach i dekadach będą się zmieniać proporcje między ludnością miejską i wiejską. O ile w 2013 r. ludność zamieszkała w miastach stanowiła 60,0% populacji województwa, to przewiduje się, że w 2050 r. jej udział spadnie do 52,8% populacji województwa. Udział ludności miejskiej miast na prawach powiatu w ogólnej liczebności ludności miejskiej pozostanie na podobnym poziomie i wyniesie ok. 61%. Natomiast poziom zurbanizowania wszystkich powiatów zmniejszy się. Prognozowane w 2050 r. zmiany w sytuacji demograficznej wskazują, że najbardziej zurbanizowany pozostanie powiat inowrocławski, gdzie ludność w miastach stanowić będzie 59,0% ogółu mieszkańców (względem 64,9% w 2013 r.). Najbardziej zaawansowany proces dezurbanizacji spodziewany jest w powiecie toruńskim – tu ludność zamieszkała w miastach stanowić będzie 9,1% ogółu populacji (względem 14,8% w roku bazowym).

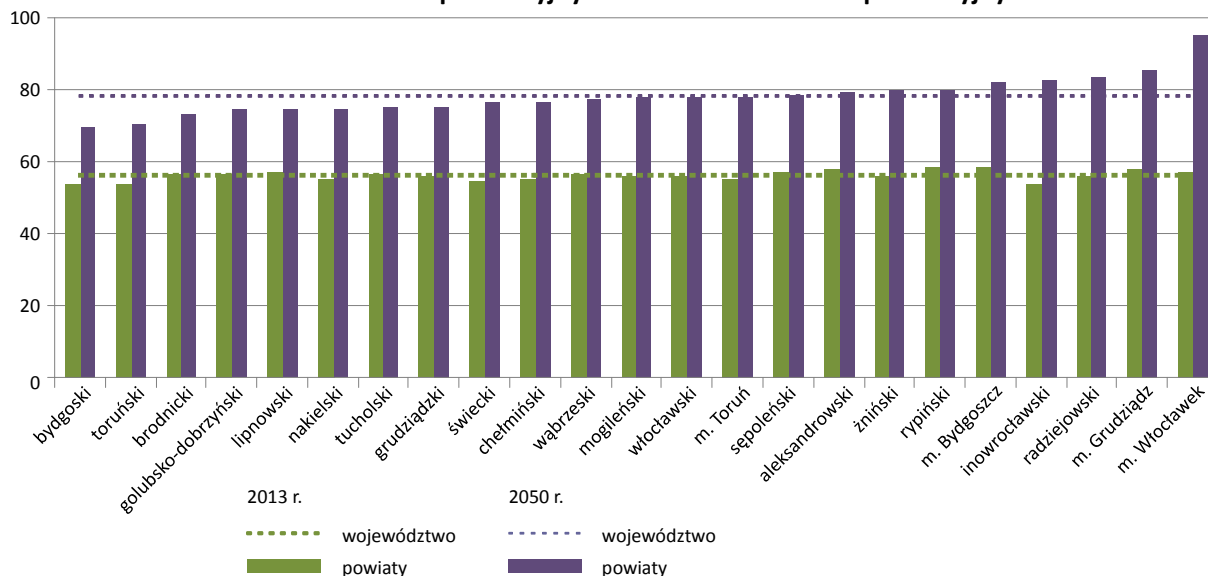
Ludność zamieszkała w miastach

Analiza liczebności i struktury ludności pozwala określić przewidywany stopień i tempo zaawansowania starzenia się zasobów pracy oraz obciążenia ich ludnością w wieku nieprodukcyjnym.

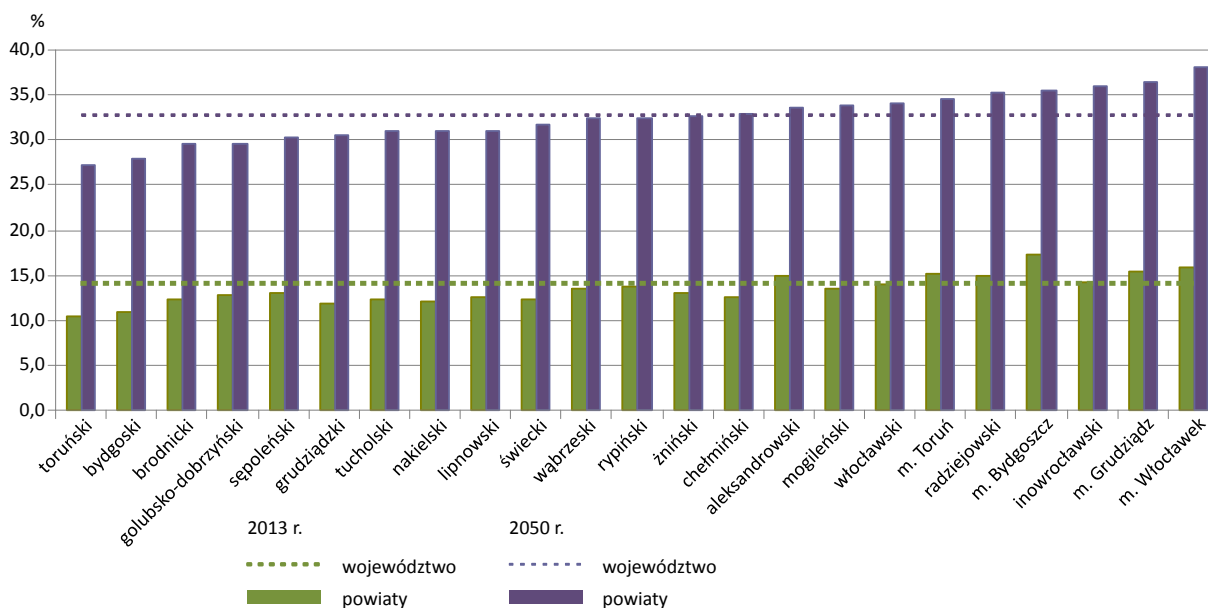
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Przewiduje się, że w 2050 r. w miastach na prawach powiatu i powiatach liczba **ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym** będzie się wahała się od 70 w powiecie bydgoskim i toruńskim do 95 w mieście na prawach powiatu Włocławku. Wartość tego wskaźnika w powiecie bydgoskim i toruńskim względem 2013 r. wzrośnie o 16 osób. We Włocławku względem 2013 r. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrośnie o 38.

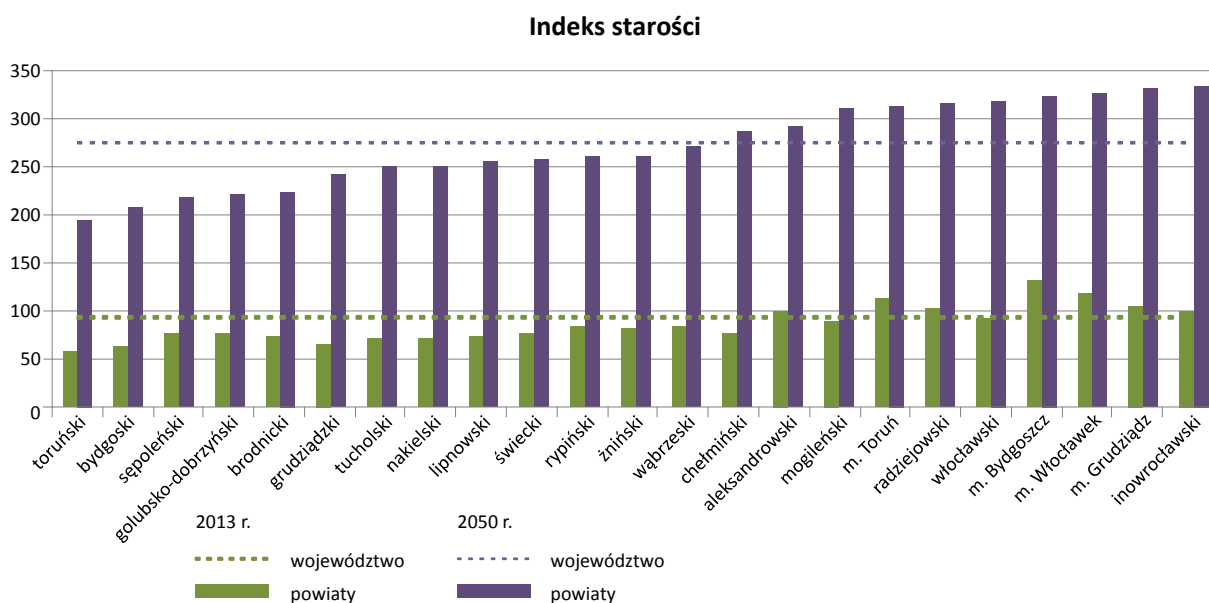
Zauważa się, że w wyniku zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wieku **nastąpi pogłębienie starzenia się ludności** wyrażone współczynnikiem starości demograficznej rozumianym jako udział grupy ludności wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji, a także indeksem starości we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu. Największy udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji prognozowany jest we Włocławku – 38,1% (wzrost względem 2013 r. o 22,3 p. proc.), najniższy natomiast w powiecie toruńskim – 27,3% (o 16,8 p. proc. więcej niż w 2013 r.).

Współczynnik starości demograficznej

Miarą starzenia się ludności jest też indeks starości określający relacje międzypokoleniowe populacji. Obliczany jest jako liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat. W 2050 r. przewidywane jest znaczne pogorszenie proporcji między najmłodszymi a najstarszymi generacjami.

Obliczone na bazie prognozowanych danych wartości indeksu starości wskazują, że we wszystkich powiatach nastąpi zdecydowany ich wzrost. W 2050 r. najwyższą wartość indeks ten przyjmie w powiecie inowrocławskim – 334, tj. ponad trzykrotnie więcej niż w 2013 r. Podobna skala wzrostu indeksu starości prognozowana jest dla powiatu toruńskiego pomimo, że w 2050 r. osiągnie on najniższą wartość – 194. Do grupy jednostek administracyjnych o najwyższej wartości indeksu starości zaliczać będą się także miasta na prawach powiatu, w których wskaźnik ten osiągnie wartości powyżej 300 osób. Największe zmiany względem 2013 r. obserwowane będą w Grudziądzu, gdzie na 100 osób wieku 0–14 lat przypadają będzie 331 osób w wieku 65 lat i więcej (o ok. 226 osób więcej niż w 2013 r.).

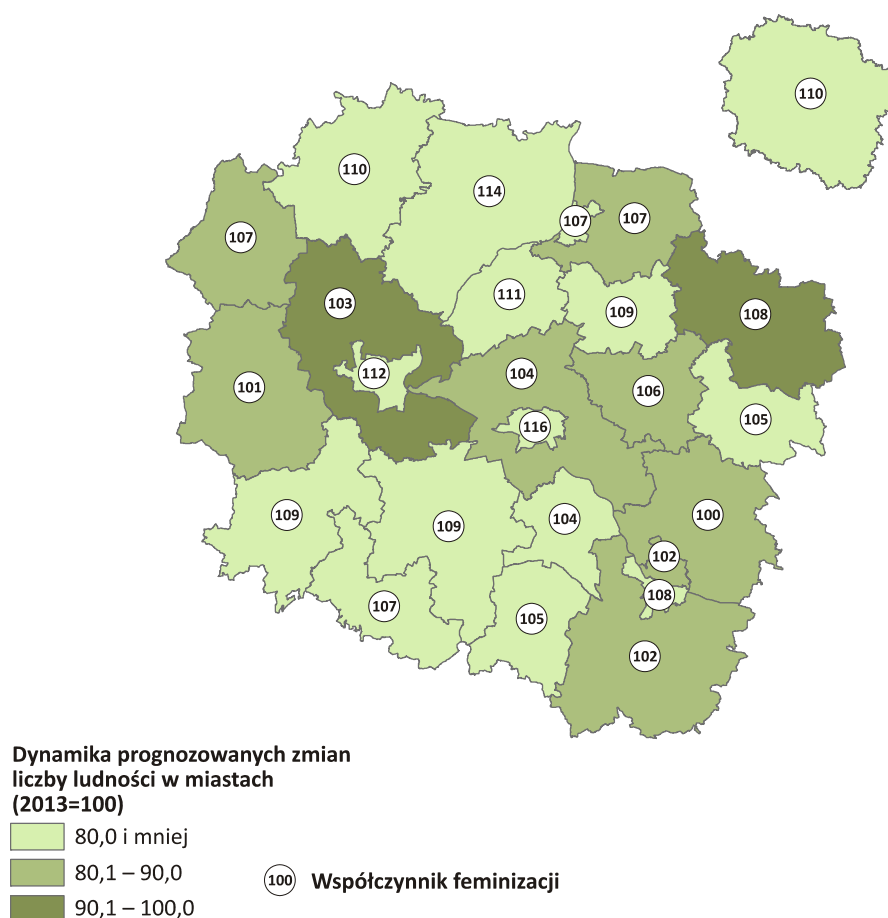
Miasta

Prognozowane zmiany liczby **ludności miejskiej** w województwie wskazują, że w 2050 r. nastąpi jej spadek zarówno w miastach na prawach powiatu, jak i w pozostałych miastach. Względem 2013 r. depopulacja w największym stopniu dotknie miasta powiatu chełmińskiego, w którym w 2050 r. ubędzie 34,8% ludności. Najbardziej stabilna sytuacja pod względem stanu ludności miejskiej będzie w miastach powiatu bydgoskiego. W 2050 r. prognozowany jest tu spadek ludności miejskiej o 1,4%. W stosunkowo niewielkim stopniu zjawiskiem depopulacji ludności objęte zostaną miasta w powiecie brodnickim, w których w porównaniu z rokiem bazowym ubędzie 4,7% mieszkańców. W regionie ubywać będzie także ludności w miastach na prawach powiatu. Spadek liczby ludności względem roku 2013 r. będzie wahał się w nich od 22,4% w Toruniu do 29,9% we Włocławku. Pomimo takiej skali prognozowanej depopulacji, cztery miasta na prawach powiatu w 2050 r. będą skupiały 60,4% ludności miejskiej województwa, a więc porównywalnie z rokiem 2013, kiedy udział ten wyniósł 61,7%.

Analiza prognozowanych zmian demograficznych ludności miejskiej z uwzględnieniem **płci** wykazuje, że liczba mężczyzn i kobiet zmaleje w 2050 r. we wszystkich miastach na prawach powiatu i niemal we wszystkich powiatach województwa. Wyjątek stanowić będzie powiat bydgoski, gdzie prognozuje się nieznaczny wzrost liczby mężczyzn (o 0,5% w stosunku do 2013 r.). W 2050 r. największy spadek liczby mężczyzn i kobiet wystąpi w miastach powiatu chełmińskiego. W porównaniu z 2013 r. liczba mężczyzn prawdopodobnie zmniejszy się tam o 35,2%, liczba kobiet natomiast o 34,5%. Znaczny spadek liczby mężczyzn i kobiet prognozowany jest również w miastach powiatu mogileńskiego – w 2050 r. będzie ich odpowiednio o 31,6% i 32,5% mniej niż w 2013 r.

Dynamika prognozowanych zmian liczby ludności oraz prognozowany współczynnik feminizacji w miastach w 2050 r.

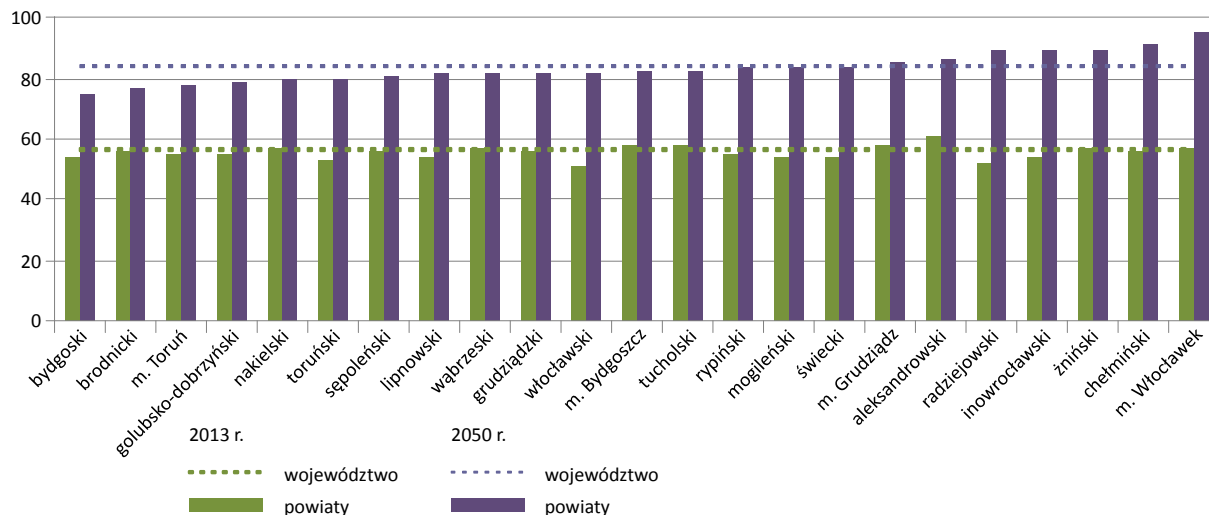
Analiza relacji między liczbą kobiet i mężczyzn wyrażona **współczynnikiem feminizacji** wykazuje, że zasadniczo w 2050 r. wśród ludności miejskiej utrzymywać będzie się nadal liczebna przewaga kobiet nad mężczyznami. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadać będzie w Toruniu i w miastach powiatu świeckiego, gdzie współczynnik feminizacji wynieść ma w 2050 r. odpowiednio 116 i 114. Prognozuje się, że jedynie w miastach powiatu lipnowskiego wystąpi równowaga pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn.

W 2050 r. wskaźnik obrazujący relacje między **liczbą osób w wieku nieprodukcyjnym i liczbą osób w wieku produkcyjnym** będzie wyższy w miastach niż na terenach wiejskich. Wówczas jego wartość w miastach na prawach powiatu i miastach w poszczególnych powiatach będzie się wahała od 75 osób

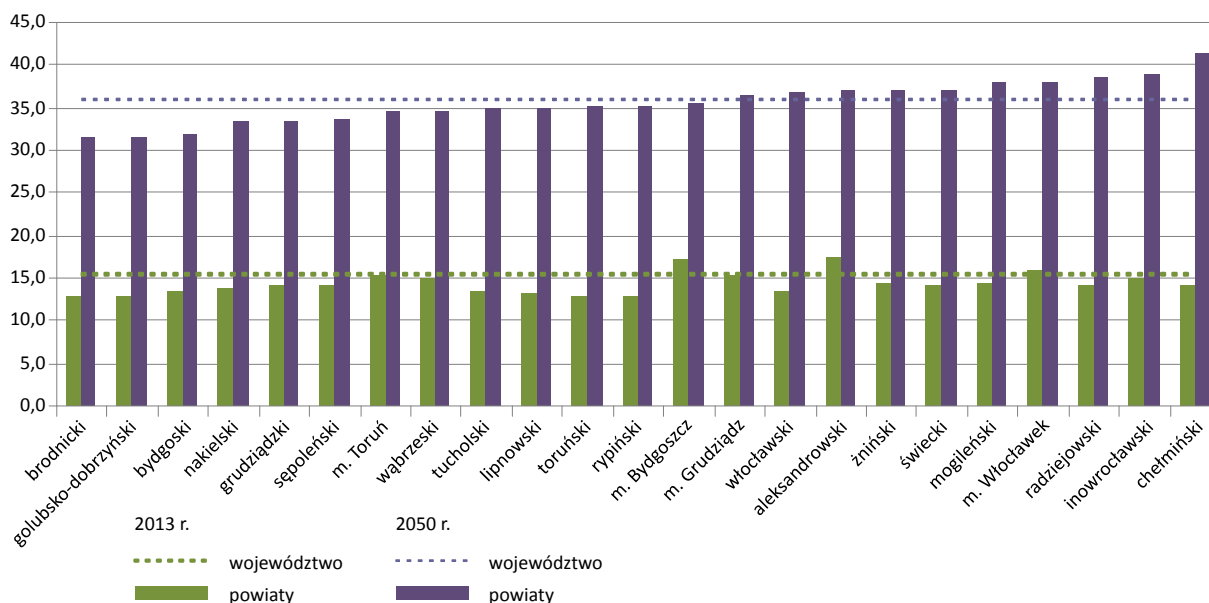
w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w miastach powiatu bydgoskiego do 95 osób w mieście Włocławek. Włocławek w 2050 r. względem 2013 r. zanotuje również największy wzrost tego wskaźnika – o ok. 38 osób.

Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w miastach

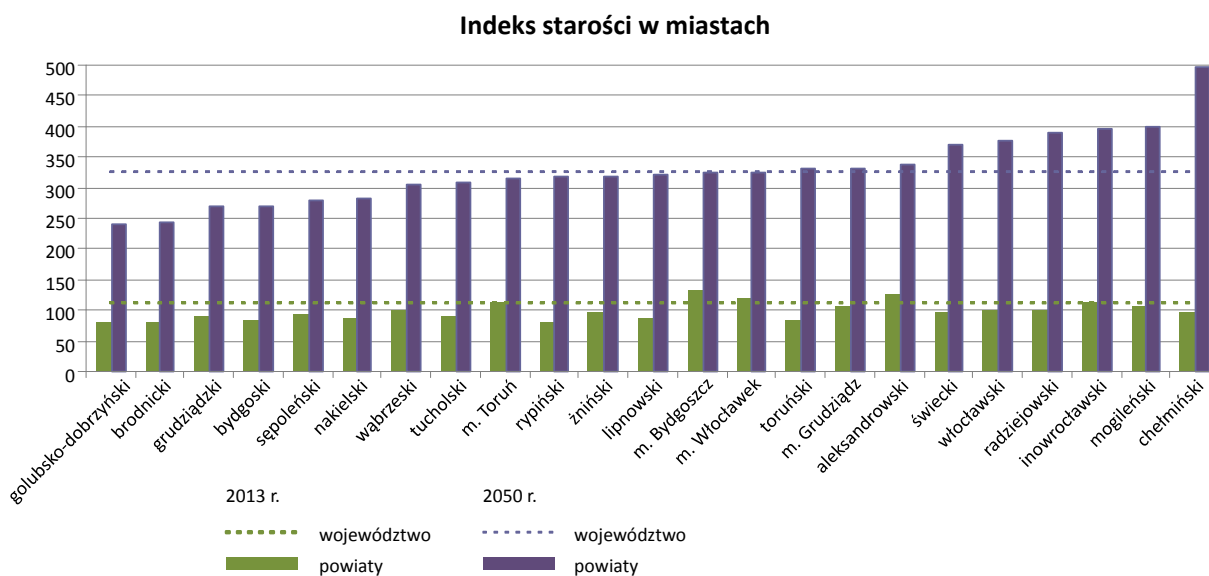
Analizując współczynnik starości demograficznej tj. udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji miast przewiduje się, że w 2050 r. będzie on najwyższy w miastach powiatu chełmińskiego – 41,5%, gdzie względem roku bazowego wzrośnie o 27,3 p. proc. Poziom starzenia się ludności w najmniejszym stopniu dotyczył będzie miast powiatu brodnickiego. Pomimo prognozowanego w 2050 r. wzrostu udziału osób starszych w populacji ogółem o ponad 18 p. proc., współczynnik ten w ostatnim roku prognozy osiągnie wartość 31,4%.

Współczynnik starości demograficznej w miastach

W miastach wszystkich powiatów i we wszystkich miastach na prawach powiatu w województwie kujawsko-pomorskim prognozuje się w 2050 r. znaczny wzrost indeksu starości. Najwyższą wartość indeksu starości osiągnąć ma w miastach powiatu chełmińskiego, gdzie na 100 osób w wieku 0–14 lat przypadać ma ok. 495 osób wieku 65 lat i więcej (o 399 osoby więcej niż w 2013 r.).

Najniższą wartość indeks ten przyjąć ma w miastach powiatu golubsko-dobrzyńskiego – 242 osoby. Będzie to o 161 osób więcej niż w 2013 r.

Tereny wiejskie

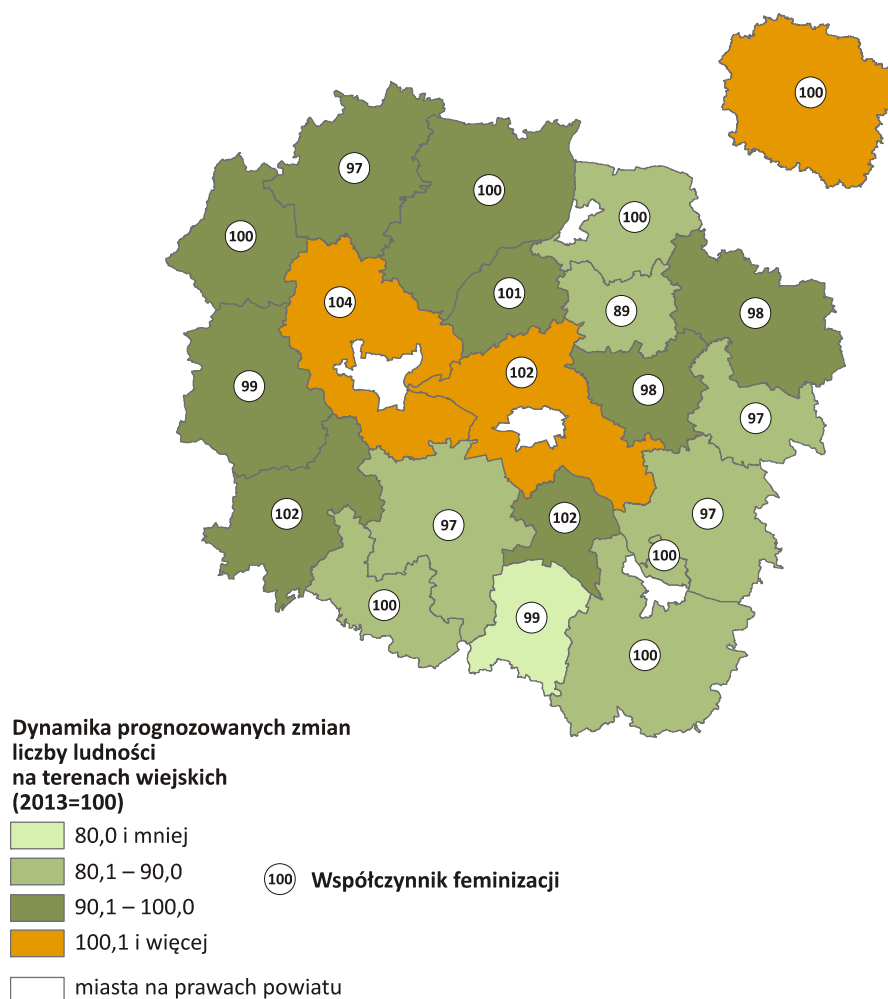
Na **terenach wiejskich** województwa, inaczej niż w miastach i w całym województwie, w 2050 r. spodziewany jest przyrost liczby ludności o 1,6%. Spowoduje to zwiększenie udziału ludności wiejskiej w populacji województwa z 40,0% w 2013 r. do 47,2% w 2050 r. Wzrost liczby ludności na terenach wiejskich będzie miał miejsce w dwóch powiatach: bydgoskim oraz toruńskim – odpowiednio o 43,4% i o 40,8% względem 2013 r. Z danych prognostycznych wynika, że na terenach wiejskich pozostałych powiatów postępować będzie proces depopulacji. W 2050 r. ubytek ludności na terenach wiejskich będzie się wahał od 24,2% w powiecie radziejowskim do 1,1% w powiecie brodnickim.

Biorąc pod uwagę prognozowane zmiany liczby **mężczyzn i kobiet** na terenach wiejskich zauważa się, że tak jak w przypadku miast, wzrost zarówno liczby mężczyzn, jak i kobiet nastąpi w dwóch powiatach. Liczba mężczyzn na terenach wiejskich powiatu bydgoskiego wzrośnie o 40,8%, zaś na terenach wiejskich powiatu toruńskiego o 40,3%. Populacja kobiet zwiększy się w tych powiatach odpowiednio: o 46,0% i o 41,2%.

Dynamika prognozowanych zmian liczby ludności oraz prognozowany współczynnik feminizacji na terenach wiejskich w 2050 r.

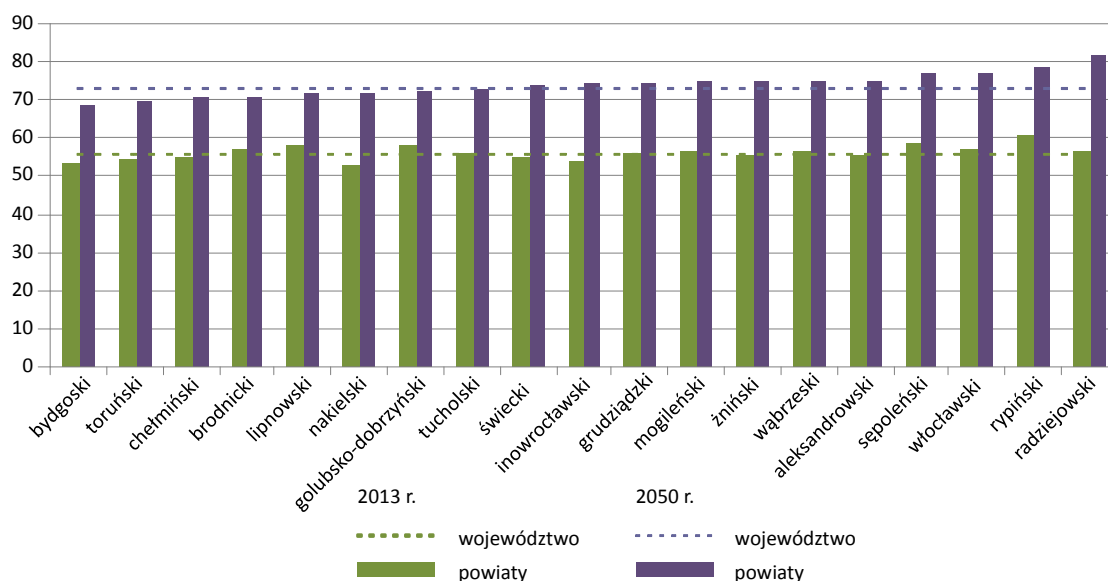

Przewidywane zmiany liczby ludności wiejskiej wskazują, że w 2050 r. **stopień sfeminizowania** terenów wiejskich będzie niższy niż w miastach województwa. Najwyższej wartości współczynnika feminizacji wśród ludności wiejskiej można spodziewać się na terenach wiejskich powiatu bydgoskiego, gdzie na 100 mężczyzn przypadają będą 104 kobiety (wobec 100 w 2013 r.). Równowagę w liczebności ludności według płci prognozuje się na terenach wiejskich powiatów: grudziądzkiego, mogileńskiego, sępoleńskiego, świeckiego i włocławskiego. Na terenach wiejskich pozostałych powiatów zaobserwuje się przewagę liczby mężczyzn. Najniższej wartości współczynnika feminizacji można się spodziewać na terenach wiejskich powiatu wąbrzeskiego, gdzie w 2050 r. na 100 mężczyzn przypadają ma 89 kobiet. W 2013 r. współczynnik feminizacji wynosił tu 99.

W analizowanym okresie na terenach wiejskich województwa będą zachodzić istotne zmiany również w relacjach ekonomicznych grup wieku. Będą się one wyrażały m.in. wzrostem obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym.

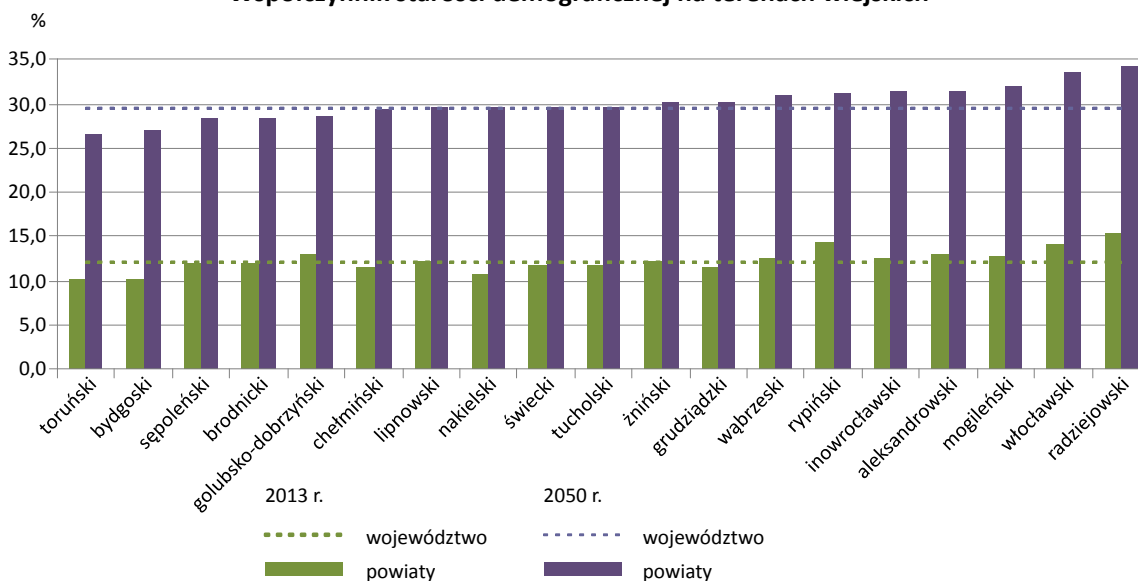
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenach wiejskich

W 2050 r. wartości wskaźnika obrazującego obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym na terenach wiejskich poszczególnych powiatów będzie wyznaczał przedział 69–81 osób. Najwięcej osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób wieku produkcyjnym prawdopodobnie będzie na terenach wiejskich powiatu radziejowskiego, gdzie współczynnik ten wyniesie 81. Jednocześnie powiat ten zanotuje największy względem roku bazowego wzrost liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – o 25. Najniższą wartość współczynnik ten osiągnie w powiatach: bydgoskim oraz w toruńskim – po 69 osób (po 15 osób więcej niż w 2013 r.). Na terenach wiejskich pozostałych powiatów omawiany współczynnik będzie wahał się od 71–79 osób.

Prognozuje się, że w 2050 r. na terenach wiejskich udział osób w wieku 65 lat i więcej w ludności zamieszkującej tereny wiejskie ogółem będzie niższy niż w miastach i wyniesie 29,4% (wzrost o 17,4 p. proc. względem roku bazowego). Najwyższa wartość współczynnika starości demograficznej prognozowana jest w powiecie radziejowskim – 34,4% (wzrost o 19,1 p. proc. względem roku bazowego). Na tle terenów wiejskich wszystkich powiatów w 2050 r. najniższy udział omawianej grupy ludności w populacji zamieszkującej tereny wiejskie ogółem prawdopodobnie będzie w powiecie toruńskim – 26,5%.

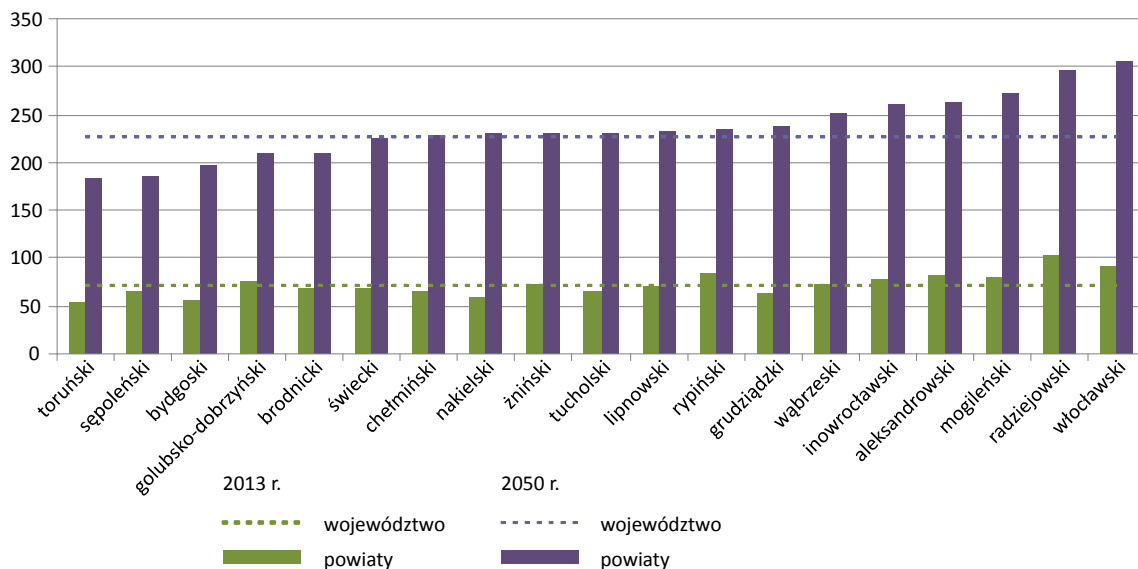
Współczynnik starości demograficznej na terenach wiejskich

W 2050 r. względem roku bazowego na terenach wiejskich wszystkich powiatów województwa kujawsko-pomorskiego przewiduje się wzrost wielkości indeksu starości. Jednakże jego wzrost będzie niższy niż prognozowany dla miast.

Indeks starości na terenach wiejskich

Najwyższa wartość przewidywana jest dla terenów wiejskich powiatu włocławskiego. W 2050 r. na 100 osób wieku 0–14 lat przypadać ma tu 305 osób w wieku 65 lat i więcej (o ok. 215 osób więcej niż w 2013 r.). Najniższa wartość indeksu starości prognozowana jest na terenach wiejskich powiatu toruńskiego. W 2050 r. ma on osiągnąć tu ok. 184 osoby i będzie to o ok. 130 osób więcej niż w 2013 r.

Autorzy opracowania: Milena Krajewska pod redakcją dr Wiesławy Gierańczyk — Referat Analiz i Badań Regionalnych
— tel. 56 6117128

Redakcja merytoryczna, techniczna, skład i grafika komputerowa: Milena Krajewska, Adam Mańkowski, Magdalena Miśko
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400